

SLOVENSKI NAROD

znaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petih vrst & Din 2.-, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.-, večji inzerati petih vrst & Din 4.-. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.- Rokopisi se ne vračajo

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašjeva ulica št. 5
Telefon: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 3b. — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101. Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.851.

JUGOSLAVIJA IN SANKCIJE

Po informacijah beograjske „Politike“ Italija ne bo ustavila uvoza iz Jugoslavije — V kolikor pa bi se to zgodilo, ima Jugoslavija zagotovljena nova tržišča — Za klirinške terjatve do Italije dobi polno odškodnino

Beograd, 13. novembra. r. Pod naslovom: »Kljub sankcijam bo Italija uvažala skoro vse naše proizvode« objavlja današnja »Politika« daljši članek, v katerem piše med drugim:

Pristop naše države k finančno-gospodarskim sankcijam proti Italiji so narekovali v glavnem politični razlogi. Kot članica velike mednarodne organizacije, ki je poklicana, da jamči za varnost vseh držav v svojem sestavu, je bila Jugoslavija prisiljena, da spoštuje enoglasni sklep te ustanove. Društvo narodov je pri proučevanju spora med Abesinijo in Italijo ugotovilo, da se je Italija pregrešila zoper določbe pakta Društva narodov ter sklenilo, da izda v zvezi s tem vse potrebne ukrepe. Naša država bi lahko imela od sklenjenih sankcij slabo kakor nekateri druge države, veliko gospodarsko škodo. Toda iz političnih razlogov je Jugoslavija danes v takem položaju, da mora tudi proti lastnim gospodarskim interesom izvajati sklenjene sankcije.

Dejanski pomen sankcij proti Italiji pa v nasprotju s prvimi mučnimi vtisom ne daje razloga za večje vzemirjanje pri nas. Kakor znano, Jugoslavija nima kapitala za izvoz in se zato nje finančne sankcije sploh ne tičejo. Ker mi tudi ne izdelujemo orožja in vojnega materiala za izvoz, tudi prepoved tega izvoza nas sploh ne zadeva. Zaradi prepovedi uvoza iz Italije naša država skoraj gotovo ne bo trpela posebnih škod. Ves uvoz italijanskih proizvodov se da lahko nadomestiti z uvozom francoskih, češkoslovških in drugih proizvodov. Posebne važnosti pa je za nas, da se zaradi sankcij ne bo istočasno ustavil tudi naš izvoz v Italijo.

V seznamu blaga, čegar izvoz v Italijo bo prepovedan, ni skoro nobenega blaga, ki prihaja za naš izvoz v poštev. Les, živež in drugi proizvodi, ki smo jih doslej izvažali v Italijo, se bodo smeli tudi za dobo trajanja sankcij svobodno izvažati v Italijo. Sedaj je samo vprašanje, ali bo Italija na ustavitve uvoza njenega blaga odgovorila z enakim ukrepom in ustavila izvoz našega blaga v Italijo. Kolikor pa se mora dosedaj sklepati, Italija ne bo zabranila uvoza jugoslovanskega blaga. Zgodi se lahko samo to, da se bo spremenila splošna struktura tega uvoza. Na mestu lesa se bo najbrže povečal uvoz živil, žita, moke in živine, to je blaga, ki se mora odslej plačevati z devizami.

Leto 1934 je bilo izvoznega leta v Italijo za 387,4 milijone, perutnine za 83 milijonov, svežega mesa za 18,8 milijona, jaje za 24,7 milijona, govedo za 66,5 milijonov. Ker pa preneha v zvezi s sankcijami kliring, je verjetno, da bo v bodoče Italija uvažala les iz Avstrije, s katero bo ostal kliring, ker ne sodeluje pri sankcijah, če nadalje v veljavi, dočim bo mogla pri nas kupovati živež in drugo samo za devize ali zlato.

Nastane torej problem, kam bomo izvažali les, ki je šel dosedaj po večini v Italijo. Svica, Anglija, Francija in Španija bi morale sedaj prevzeti ta les na račun lesa, ki so ga doslej uvažale iz Avstrije, ki ne sodeluje pri sankcijah, in kateri se ne bo dajalo več prednosti pred nami. Z Anglijo in Francijo je v tem pogledu že dosežen načelen sporazum. Španija bo rada kupovala naš les v zameno za limo, ne in pomaranče, ki smo jih doslej kupovali v Italiji.

Za izvoz rogatne živine so v teku pogajanja z Nemčijo in Češkoslovaško. Razen tega se pospešuje naš izvoz v Levanto. Proučuje se ureditev pomorskega prometa tako, da bi ladje prevzele našo živino v dalmatinskih lukah in jo prevažale v Aleksandrijo in Haifo. Od tam bi dovažale kolonialno blago v Solun, kjer bi zopet natovarili živino iz južnih krajev naše države. Pri drugem povratku bi pripeljale kolonialno blago v dalmatinske luke in zopet tam natovarili živino. Anglija se je obvezala, da bo podpirala zlasti naš izvoz živine. V to svrhu bo te dni odpotoval naš delegat v London, da sklene podrobnejše dogovore. Gre predvsem za znižanje angleške uvozne carine.

Ob zaključku svojega članka pravi »Po-

litika«, da naša država zaradi prepovedi izvoza v Italijo ne bo imela nobene škode. Nasprotno se nadeja, da se bo izvoz sedaj še povečal zlasti v države, ki so doslej le malo kupovale pri nas. Povsem izglede, da piše list, da Italija sploh ne bo ovirala našega izvoza zlasti ne za to, ker gre za blago, ki ga nujno potrebuje.

Ker se tiče klirinških terjatev do Italije, je bil v Ženevi sprejet sklep, da bo

naša država dobila v polni meri izplačano odškodnino. Finančno ministrstvo in Narodna banka sedaj proučujeta način, kako bi naši izvozniki, ki imajo terjatve do Italije v kliringu, čimprej prišli do svojega denarja. Tudi to vprašanje bo rešeno v najkrajšem času. Zato ni povoda, da bi se naši gospodarski krogi vznemirjali zaradi sankcij proti Italiji, zaključuje »Politika« svoja izvajanja.

Izjava italijanskega poslanika

Beograd, 13. novembra. r. Italijanski poslanik na našem dvoru grof Guido Viola di Campalto je dal zastopniku agencije Avale daljšo izjavo o italijansko-abesinskem sporu. Uvodoma opisuje razvoj odnošajev med Italijo in Abesinijo ter navaja pogodbe, ki so bile glede Abesinije sklenjene med Italijo, Francijo in Anglijo. Dalje omenja napore Italije za ureditev odnošajev v vzhodni Afriki ter nerazumevanje zapadnih vesleš za italijanske težnje. O sankcijah pravi, da ne bodo uspele, ker jih ne bodo izvajale vse države in bo Italija lahko nadomestila uvoz blaga drugod. Ob zaključku svoje izjave se je dotaknil odnošajev Italije in Jugoslavije ter med drugim izjavil:

Glede našega političnega razmerja govorim tu v Beogradu prav tako, kakor sem že govoril pri svojem prihodu, da se ne postavlja vprašanje sankcij in današnjega spora. Ne gre vse te stvari mešati

v razvoj našega medsebojnega razmerja. Zelo dobro vemo, da se Jugoslavija v Ženevi ne bo mogla odreči obveznostim, ki jih je prevzela do DN. V teh naših domnevah resno vpoštevamo to dejstvo. Ne želimo zmanjšati vrednosti dosedanjih doseženih uspehov. Sicer se pa naši odnosi od dne do dne popravljajo. Vsak dan tako rekoč po administrativnih poteh urejam z vašo vlado celo vrsto vprašanj, in sicer vprašanja, ki so v preteklosti ovirala naše odnose.

Imamo določen program sodelovanja in treba je, da se odredimo ostanom preteklosti. Sli bomo polagoma, zato pa varno, ker ne želimo ničesar prenehati. Med seboj se v gospodarskem pogledu izpolnjujemo. Naš skupni interes je, da živimo kot dobri sosede. Delati moramo za odstranitev vsakega nezaupanja. Vse kar bomo storili, mora v celoti odobriti javnost naših dveh držav.

Italijanski protest

Protestno noto italijanske vlade proučujejo sedaj vse vlade — Italijanski komentarji

Pariz, 13. novembra. AA. V zunanjem ministru proučujejo sedaj italijansko noto o sankcijah. Verjetno je, da bo francoska vlada odgovorila Italiji še pred 18. novembrom, ko stopijo sankcije definitivno v veljavo. Odgovorni politiki so glede note poponoma rezervirani. Vendar nihče ne pričakuje, da bi mogla italijanska nota izpremeniti politiko posameznih držav, glede na sankcijsko akcijo. Predvsem ni pričakovati izprememb v vprašanju kolektivne varnosti, čeprav bi se zahtevala nova baza za pogajanja o mirni likvidaciji italijansko-abesinskega spora.

Milan, 13. novembra. AA. Kakor vsi veliki italijanski listi, je objavil tudi »Popolo d'Italia« komentar o italijanski noti glede sankcij. V njem poudarja vse važne momente v Evropi. Italija, pravi list, je v svetovni vojni žrtvovala 672.000 svojih vojakov in ima pravico za to žrtve zahtevati primerno odškodnino.

Berlin, 13. novembra. AA. Nemška vlada je prejela večer italijansko noto glede sankcij. Uradni politični krogi so glede na to noto ostali rezervirani. Izjavili so le toliko, da nemška vlada v tej zadevi ne lozavzela nikakega stališča.

Rim, 13. novembra. AA. »Giornale d'Italia« je objavil poluradni komentar o italijanski protestni noti, o kateri pravi, da je italijanska vlada z njo ugotovila odgovornost posameznih držav za razvoj političnih in gospodarskih odnošajev v Evropi. Gospodarsko obleganje Italije bo imelo vsekakor politične posledice. Italijansko stališče je znano in se ni izpremenilo ne napram DN, ne napram posameznim državam, a tudi ne napram sankcijski akciji. Vsekakor bodo države s sankcijami napravigle veliko krivico Italiji. Italija je velika sila, ki se zaveda svoje odgovornosti, in zaradi tega nima namena še povečati težave v gospodarskih in političnih odnošajih med narodi. Zahteva pa od drugih držav, da v enaki meri dokažejo čut odgovornosti. List opozarja na to, da so se razmere v Abesiniji po poslednjih sklepih Društva narodov v mnogočem izpremenile. Dogodki so pokazali, da obstaja hud spor med abesinskimi narodi, zlasti pa med vlado v Addis Abebi in podjarmljenimi plemeni. Evropa mora ta dejstva vpoštevati.

Dve zmagi Abesincev

V Tigri in Ogadenu so Abesinci napadli močne italijanske oddelke in jim prizadejali velike izgube

London, 13. novembra. AA. Agencija Reuter poroča: Abesinci mnogo govore o svojih dveh zmagah nad Italijani. Vladno se sporoča, da so, čeprav z velikimi izgubami premagali dva italijanska oddelka, enega v Tigri, drugega v Ogadenu.

V zapadni Tigri sta dve italijanski koloni pričeli prodirati v ozemlje, ki leži severno od reke Takaze. Z osvojitvijo te pokrajine si bodo po mnenju italijanskih vojaških oblasti zavarovale desni bok.

V Ogadenu se je neki oddelek lahkih tankov približal Džidžgi in pričel ogrožati veliko karavansko cesto, ki vodi iz Berbere v Harar. Neke italijanske oddelke so opazili tudi v bližini Dagabura.

Iz Addis Abebe poroča Reuterjev poročevalec, da so abesinski bojvniki, ki so bili zelo slabo oboroženi, napadli neki italijanski oddelek v bližini Antala in ga premagali ter se polastili štirih tankov in treh oklopnih avtomobilov. Napadeni italijanski oddelek je bil zelo

močan. Abesinci so z naravnost herojskim pogumom ustavili Italijane, ki so jih kar kosili s strojnimi. Ubilih je bilo šest italijanskih oficirjev, mnogo podčastnikov in vojakov. Število ranjenih je bilo zelo veliko na obeh straneh. Poročilo, ki ga je o tem izdala abesinska vlada, pravi, da so Italijani zbežali v popolnem neredu.

Iz Sueza poroča drugi poročevalec agencije Reuter, da tam z neverjetno naglico nakladajo bencin na italijanske ladje, ki so namenjene v vzhodno Afriko. Iz Aleksandrije so poslali v Suez 36 vagonov bencina, ki so ga kmalu z italijansko ladjo prepeljali v Masauo. Rafinerije Shella v Suezu delajo noč in dan. V luki je stalno po več petrolejskih brodov, ki z vso naglico natovarjajo bencin za Eritrejo. Italijani pa nakupujejo tudi drugo blago. Z vlado Ibn Sauda so sklenili pogodbo o nakupu 18.000 kamel za skupno ceno 324.000 zlatih funtov, odnosno okrog 130 milijonov lir.

Zanimiva seja Narodne skupščine

Ob največji napetosti voli danes Narodna skupščina svoje stalne odbore — številne interpellacije — Glasovanje bo trajalo več ur

Beograd, 13. novembra. p. Ob nape-tem pričakovanju vse politične javnosti se je danes dopoldne sestala Narodna skupščina, da izvoli svoje stalne odbore. Za sejo je vladalo neverjetno zanimanje. Navzoči so skoraj vsi poslanci, pa tudi mnogi senatorji. Galerije, novinarske in diplomatske lože so bile nabite polne. Napetost med obema skupščinskima taboroma je dosegla vrhunec, ko je predsednik skupščine dr. Čirić ob 9.30 otvoril sejo. Navzoča je bila tudi vsa vlada s predsednikom dr. Milanom Stojadinovićem na čelu. Po prečitaniu zapisnika je bila najprvo

komemoracija za umrlim pred-edomom češkoslov. parlamenta dr. Bradačem.

Predsednik skupščine dr. Čirić mu je posvetil lep govor, v katerem je orisal njegove zasluge za parlamentarizem in demokracijo ter sporočil, da je v imenu Narodne skupščine poslal češkoslovski poslanski zbormici sožalno brzojavko. Poslanci so njegov govor poslušali stoje ter počastili smomin velikega češkoslovškega parlamentarca s trikratnim »Slava«.

Predsednik dr. Čirić je nato v svojem poročilu objavil, da je vlada predložila več zakonskih načrtov in mednarodnih konvencij,

za katere bodo na jutrišnji seji izvoljeni posebni odbori, da jih prouče in podajo svoje poročilo. Med drugim je vlada predložila

zakon o prestopkih, zakon o gospodarskih združenjih, trgovski zakon in celo vrsto konvencij,

med njimi:

1) zakonski predlog o konvenciji o vzajemnih sodnih, državljanjskih in trgovskih odnošajih, sklenjeni in podpisani v Ankarji 3. julija 1934 med kraljevino Jugoslavijo in republiko Turčijo.

2) zakonski predlog o jugoslovanskoturškem sporazumu o izvozu opija, sklenjenem in podpisanim v Beogradu 17. decembra 1934 med kraljevino Jugoslavijo in republiko Turčijo.

3) zakonski predlog o konvenciji o izvajanju mednarodnega pravilnika za plovbeno polico in za izvrševanje policijske službe na Dunavu, ki tvori mejo med kraljevino Jugoslavijo in kraljevino Rumunijo med ustjem Neve in Timoka, sklenjen in podpisan v Beogradu 10. februarja 1933 med Jugoslavijo in Rumunijo.

4) zakonski predlog o konvenciji in naseljevanju, sklenjen in podpisan v Ankari 6. septembra 1934 med Jugoslavijo in Turčijo.

5) sporazum, dosežen z izmenjavo not med Jugoslavijo in Češkoslovaško 4. junija 1935, s katerim se na podlagi sporazuma med kraljevino Jugoslavijo in republiko Češkoslovaško obe državi po poprejšnjih razgovorih odredita pravice, navedenih v čl. 4. in 6. pogodbe o trgovini in plovi, sklenjene med tema državama v Pragi 14. novembra 1928, s čl. 1 točko 4 zaključnega protokola iste pogodbe.

6) zakonski predlog o dopolnilnem sporazumu in konvenciji, podpisani v Beogradu 30. januarja 1933 med Jugoslavijo in Rumunijo, ki ureja vprašanje državljanstva in pristojnosti oseb, ki so zaradi razmejite izgu-

bile svoje prvotno državljanstvo, sklenjene-ga in podpisanega v Bukarešti 18. marca 1935.

Med drugim je predsednik objavil, da so šefi vseh parlamentarnih skupin predložili skupno resolucijo glede

spremembe poslovnika Narodne skupščine

v pogledu člena 10, da se točneje določi procedura glede volitve stalnih skupščinskih odborov in razdelitve mandatov, kakor tudi v pogledu namestnikov. Resolucijo bo proučil poseben odbor, ki bo izvoljen jutri.

Končno je vlada predložila v odobritev Narodni skupščini celo vrsto uredb, ki jih je izdala na osnovi pooblastil finančnega zakona, za katere je potrebno naknadno soglasje Narodnega predstavništva.

Nato so prišle na vrsto interpellacije. Predsednik je objavil, da so narodni poslanci vložili

cel kup interpelacij

kojih čitanje je trajalo nad eno uro. Med drugimi je poslanec Milan Božić v imenu svojih tovarišev iz neodvisnega jugoslovanskega kluba vložil nujno interpellacijo na predsednika vlade glede notranjega političnega položaja. Predsednik vlade je nujnost sprejel. Sledila je cela vrsta vprašanj na predsednika Narodne skupščine. Poslanec Vasa Trbojević je interpeliral predsednika skupščine glede nekaterih poslancev iz vladnega kluba, ki so še vedno županji občin, kar ni združljivo s poslanskim mandatom. Predsednik je pojasnil, da je zadeva že urejena ter da so vsi podali ostavko na župansko mesto. Poslanec Dragiša Stojadinović je interpeliral glede slučaja prosvetnega ministra Stojčevića, ki je ob enem direktor Privilegirane agrarne banke. Predsednik je pojasnil, da tu ni podan primer nezdružljivosti, ker velja to samo za članje upravnih odborov ne pa za direktorje, ki so višji uradniki. Poslanec Voja Lazić je interpeliral zaradi

cenzure govorov narodnih poslancev ter je navajal primere, da so se zabranile celo knjižice, ki so jih posamezni poslanci izdali o svojih govorih, da bi pojasnili volilcem svoje delovanje v skupščini. Predsednik dr. Čirić je odgovoril, da je v tej zadevi interveniral pisмено pri predsedniku vlade, da pa še ni dobil nobenega odgovora.

Narodni poslanec Mirko Stajić je zahteval pojasnila, kakaj Narodna skupščina tako dolgo ni nič delala. Predsednik dr. Čirić je pojasnil, da je vlada šele sedaj predložila nekatere zakonske predloge in konvencije, o katerih bo razpravljalo na prihodnjih sejah.

Se je okrog 10.30 je skupščina prešla na dnevni red, to je

volitev stalnih skupščinskih odborov. Napetost v skupščini je tedaj dosegla vrhunec. Glasovanje, ki je tajno in se vrši poimensko za vsak posamezni odbor posebej, bo trajalo predvidoma do 13. ure. Še le nato bodo skrutinatorji ugotovili in objavili rezultat glasovanja, ki ga pričakuje vsa javnost z največjo napetostjo.

Trije utopljeni

Ljubljana, 13. novembra. Policijska uprava v Ljubljani je prejela dopise orožniških postaj o treh utopljenih, ki so jih nedavno potegnili iz Save in Kulpe. V septembru so potegnili iz Save pod vasio Brezovo, občina Blanca neznano utopljenko, staro okoli 20 let, majhne, močne postave, kostanjevih pristrženih las, okroglega obraza. Na sebi je imela modro letno obleko s cveticami, v ušesih je nosila zlate uhanke. Najprej so domnevali, da je utopljenka identična z neko mladenko iz Blance, ki je nedavno izginila in pustila pismo, češ da gre v Savo. Ta mladenka se je pozneje pojavila. Identitete utopljenke še niso ugotovili.

V začetku septembra so iz Kulpe pod vasio Hrolin, občina Stari trg v črnomelj-skem srezu potegnili utopljenca, ki je menda postal žrtev zločina. Na glavi je imel tri rane, povzročene z nožem. Utopljenec je star 30 do 35 let, visok 175 cm, močne po-

stave. Nosil je brke, oblečen je bil v najgaste hlače, modre tarve, na nogah pa nizke čevlje. Kdo je utopljenec, dozdaj še ni sodeloval.

Iz Save so pri vasi Videm potegnili utopljenca, starega 35 do 40 let, ki je ložal že najmanj mesec dni v vodi. Truplo je bilo že močno razpadlo. Neznanec je imel na sebi cajnaste dolge hlače, črne visoke čevlje in sivo riziasto srajco. V ustih je imel več zlatih zob.

Inozemske borze.
Curih, 13. novembra. Beograd 7.-, Pariz 20.26, London 15.1275, New York 306.50, Bruselj 51.9625, Milan 24.9375, Madrid 41.975, Amsterdam 206.85, Berlin 123.65, Dunaj 56.40, Praga 12.73, Varšava 57.85, Bukarešta 2.60.

Pet knjig za 20 Din vam da edino Vodniška družba

Kako je z gradnjo bežigradske šole?

Šola bo uporabna šele prihodnje leto — Vsi stroški bodo znašali okrog 7 milijonov

Ljubljana, 13. novembra. Bežigradska šola bo prva po vojni zgrajena osnovna šola v Ljubljani, če izva-
memo šolsko in močnisko šolo — bo
pa tudi prva res moderno šolsko poslopje
v našem mestu. Bežigradska šola je naj-
večja nova mestna šola in je najbolj po-
gostna šola, še tam bolj pa je šola potrebna
za Bežigradom, ker se mesto širi proti
severu. Gradnja so jo začeli že lani, in si-
cer sredi maja. V glavnem bi bila lahko
dograjena vsaj spomlad, ko bi ne bilo fi-
nančnih zaprek. Mestna občina je začela
zidati s pravniki, ki jih pa ni imelo.

Vzeli v rokah, ampak v tistih letih. Po-
slo, ki ji ga je dovolil SUZOR, in ki znaša
4,6 milijona Din — se ni bilo nakazano —
vsega denarja občina nima niti zdaj —
zato spomlad niso mogli nadaljevati dela.
Pričakovati so, da bo šola odprta že v za-
četku letošnjega šolskega leta. Toda gra-
dnjo so začeli nadaljevati šele ob koncu ju-
lija.

Morali smo se torej sprijazniti s tem,
da bo šola uporabna prihodnje leto. To
končno še ni posebna nesreča, saj je bolje,
da se šolstvo dobro premisli ter da se po-
tne začne v vlažnih prostorih, če pa pomi-
slimo, da je to največje šolsko poslopje
(osnovne šole) v Ljubljani, gradnja kljub
vsem težavam ne bo trajala posebno dol-
go.

Zidarska dela so sedaj v glavnem kon-
čana. Glavni trakt je ometan zunan in
notranj. Tekovadnica bo pa kmalu dobila
fasadni omet. Barva solninskega, tako zva-
nega terranova, ali praskanega ometa je
svetla, prijetna ter dobi še zunaj vtis, da
je nova šola, zračna, solnčna in vabljiva.
Pravo nasprotje mrkim šolskim poslopjem,
v katerih se duši mladina, žal, še vedno
pri nas. Šola mora biti najmanj tako pri-
jetna kakor dom, ne pa ječa z zatohlimi
hodniki in neugodnimi, nesozmernimi in
temnimi učilnicami. Laik lahko sprevidi
šole zdaj, čeprav je poznal načrt šole že
prej, kako posrečeno je projektirana nova
šola, bo stoji pred njim. Prej marsikdo ni
mogel razumeti, kako naj zgradi idealno
šolo v gramozni jami. Poslopje ima dve
kletni etaži, toda kljub temu niso v zemlji-
dobro je izbrani višinska razlika ceste
in dna gramoznice. Šola ima radi tega v

jami dve nadstropji več kakor ob cesti.
V spodnjih etažah so prostori tudi dobro
izbrani in so prav tako zračni in svetli:
kakor v zgornjih. Posebnost je druga klet,
ki je v jami prav za prav pritličje, pov-
sem odprta proti solnčnemu dvorišču do
polovice svoje širine ter bo služila otro-
kom za idealno sprejemalno ob šolskem
vremenu, ko se ne bodo mogli gibanja na
vrtu. Drugi prostori so pa porabljeni za
zaklon v primeri letalskih napadov. To je
pri nas prvi zakon v javni zgradbi. Name-
njen je pred vsem za zatočišče pred ru-
šilnimi bombami.

Razen zidarskih je še mnogo drugih del,
ki bodo končana šele prihodnje leto, na
pr. slikarska, plesarska, polaganje parke-
tov in linoleja, instalacije — vodovod,
plin, elektrika, centralna kurjava. Na delu
so že razni instalaterji centralne kurja-
ve, ki vlagajo cevi ter montirajo radiator-
je. Razni profesionalisti bodo lahko dela
pozimi v notranjosti, ko bo stavba že za-
prta. Zdj se bodo dela lahko lotili že ste-
klarji in ko bodo v oknih že šipe, jim tudi
hud mraz ne bo močel več do živga. Ra-
nančna stran je zdaj že urejena, da ne
bo več zastoj zaradi denarja ter bodo
lahko neovirano delali do konca. Ogrevanje
in zračenje prostorov bo urejeno vzor-
no na poseben način, kakor doslej ni še
v nobenem našem poslopju. Projektant
ing. arh. V. Mušič, ki vodi vsa gradbena
dela, je proučil temeljito tudi vprašanje
ogrevanja. Razen kurilnice je še posebna
kurilna kamera, odkoder se bo dovajal se-
gret svež zrak v učilnice. Pritekal bo pod
takšnim pritiskom, da ne čuti prepih.

Čeprav bo poslopje zgrajeno zelo solid-
no in ustrezajoče vsem zdravstvenim in
drugim predpisom, ne bo posebno drago.
Vsa gradbena dela, razen inventarja bodo
stala okrog 6.696.000 Din, z nabavo in-
ventarja pa stroški ne bodo presegali 7 mi-
lijonov Din. Kubatura poslopja znaša 34.352
kubičnih metrov. Kubičen meter gradnje
stane torej samo 195 Din, kar je zelo po-
ceni. Skupna vsota je sicer visoka, ko pa
primerjamo obsežnost poslopja z njo, spre-
vidimo, da so gradili smotrno, ne le v
tehničnem, temveč tudi v gospodarskem
pogledu.

Šmarnica je zahtevala novo žrtev

S kuhinjskim nožem zabodel tovariša do smrti.

Poljane, 12. novembra. Že večer smo kratko poročali o zločinu,
ki je bil izvršen v noči od nedelje na ponedel-
jek v Brezjah pri Poljanih. Tam je v
pijanosti 23 letni Jože Mlakar, posestnik
sin, umoril 21 letnega posestniškega sina
Alojza Špeca. Mnogo krivde ima seveda
pri tem pijača, predvsem zloglasna šmarni-
ca, ki se toči za mal denar po zakonitih
vinotokih, kjer je ob nedeljah vse polno
kmečkoga življa. Svoj čas je bil naložen
davek na to vrsto trsa in je že kazalo, da
bo izgubila s površja, odkar pa je zasaja,
nje spet davka prosto, pa se bo znova
močno zasidala, sporedno s tem pa bodo
naraščali pretepi, klanja in umori.

Tudi nedeljski umor ima svoje kati v
alkoholu. Omenjena fanta sta ta dan sku-
paj veseljačila in popivala. Na večer sta
se ustavila na nekem zakonitem vinotoku
v Brezjah. Tam je bila zbrana večja druž-
ba fantov in deklet in prav dobro so se
zabavali. Med njimi ni prišlo niti do naj-
manjšega nesoglasja, zato je tem bolj
čudno in nerazumljivo to, kar se je zgo-
dilo kmalu za tem zunaj med Mlakarjem
in Špecom, ki sta šla spredaj. Vodila sta
drug drugega za roko in korakala tiho
dalje dozdnevno zatopljena vsak v svoje
misi. Drugi so šli par korakov za njima.
Naenkrat, bilo je okrog 60 korakov od
hiše, kjer so nazadnje bili, je Mlakar ob-
stal. Močje je potegnil iz žepa dolg kuhinjski
nož in ga zasadil nič hudega slutečemu

tovarišu v prsi in mu jih na široko razpa-
ral. To se je zgodilo v trenutku. Ostala
družba je samo videla, kako se je nekaj
zasvetilo v mesečini in ko je priskočila, je
ležal Špec že nepremično v mlaki krvi.
Ubijskec je držal nož še v roki. Ko mu ga
je hotel nekdo iztrgati ga je Mlakar podrl
na tla in skoro bi se zgodila nova nesreča.
S težavo so ga naposled razorožili. Nož so
našli drugo jutro na njivi ne daleč od umor-
jenega Špeca.

Obdukcija trupla, ki je bila v ponedeljek
ob 14. uri, je ugotovila, da so bile nesreč-
nežne prerezane glavne žile in tako je na-
stopila smrt zaradi izkrvavitve v par minu-
tah. Fant se je hotel v kratkem poročiti.

Morilec se je po dogodku oglašil še v ne-
ki hiši, nato pa je šel domov in se skril na
podstrešje. Orožniki, ki ga že poznajo
radi raznih njegovih pregreh, so ga kmalu
našli in prijeli. Pri zaslišanju je bil mrkl
in ni hotel odgovarjati. Dejal je, da nič ne ve,
da je bil pijan. Dokazano pa je, da je imel
skriti namen, ker je v neki hiši, kjer so
prej jedli in pili vzeli kuhinjski nož, s kate-
rim je nato izvršil svoje nečloveško de-
janje.

BREZ DRUŽINE

Velefilm po znanem romanu od
HECTORA MALOT

Med „kostajnarji“

Ljubljana, 13. novembra. Pod kostanji je še vedno živahno. Sie-
hermu Ljubljancu mona je znano, da
se zbirajo pod kostanji na Krekovem trgu
že dolgo let takozvani „kostajnarji“, ste-
vilni bresovci, ki čakajo tam na prilo-
nostne zaposlitve, kakor njihovi bratci na
„stoklasu“. Kostajnarji so znani kot do-
brovoljčki, ki žive iz dneva v dan in ki si
ga radi privoščijo, kadar se le da. Zato
nastane med njimi čisto preprič, ki se pa
rad stopnjuje do dejanskih spopadov. Vča-
sih pride do takih spopadov pri belem
dnevu, najraje pa zvečer. V ponedeljek
zvečer je prišlo tam do pretepa in sicer
zaradi ženske „Kuštravo Micko“. Sta si
lastila dva še mlajša kostajnarja, ki sta
se najprej pošteno ozmerjala, potem sta
si pa skočila v las. Pretepačema se je
pridrži neznan hrust, ki se je pritekel
v mesto neke iz okolice. Ko je ugotovil,
za kaj gre, je odločno segel Micki pod
pazuho in jo odpejal. Bojeviteža na tleh
sta se zavedla položaja šele, ko sta ona
dva že davno izginila.

Tedaj pa sta si bila prejšnja nasproti-
ka nenkrat zavzela. Ubrala sta jo za
njima, a je ostalo vsako zasledovanje za-
man. Čez dobro uro šele, so se jeli zopet
zbirati razžaljeni bratci pod kostanji, kjer
so v živahnih pomenkih dajali duška uža-
ljenosti. Pomirili so se šele, ko je prišel
pritskiar hla. „Ej, saj se lahko tudi nje-
mu kmalu pripeti kaj enakega!“ so za-
ključili pogovor.

Prav v tistem trenutku pa jo je prima-
hal hrust nazaj. Spet je zavzelo, nena-
krat sta razžaljena obojevalca „kuštravo
Micko“ stisnili pesti: „Kje jo imaš?“
„He, he, se je nasmešil hrust. „Šla
je, izginila je kakor katra.“
„Nič se ne jezite, kaj ko bi stopili k dal-
matincu na luterček.“

In pobotali so se.
Tako se iščejo in najdejo prijatelji pod
kostanji. Na „kuštravo Micko“ pa ni ni-
čee več misli. Čemu neki? Mick je dovolj
na svetu!

Vinska letina v Slovenskih goricah

Ormož, 12. novembra.

Naši vinogradniki preživljajo težke
čase. Letošnja vinska letina je bila zelo
obilna, dati je bila mesec dni pred trga-
tvijsko točo ki je napavila zlasti v vino.
gradih okoli Jeruzalema precejšnjo škodo.
V splošnem je bila letina zadovoljiva,
tako po kakovosti, kakor po množini
vina. Kljub temu pa živi naš kmetovalec
v težkih razmerah. Letošnja letina je
skoro da odlična, vsekakor boljša od lan-
ske in to po kvaliteti, vendar bo borba
za obstoj še mnogo hujša, ako se cene
vina ne bodo zboljšale, odnosno ako se
kupčija z vinom ne bo poživela.

Semkaj prihajajo razni trgovci, ki pla-
čujejo vino po zelo nizkih cenah. Marši,
kateri vinogradnik je moral prodati svoj
pridelek takoj izpod stiskalnice po zelo
nizki ceni, ker ni mogel čakati ugodnejše
prodaje. K temu ga je silila silna denarna
stiska, zlasti nabava najnujnejših živ-
ljenjskih potrebščin kot je sol, petrolej,
žgalice, i. t. d. Naše vinogradništvo
sploh zelo trpi, ker ga ubija konkurenca
cenejših, četudi kvaliteten slabših dalma-
tinskih, banaških in gremskih vin. Jeru-
zalemečan in ljubomerčan nimata prodaj-
nega trga. Obdelovanje vinske trte je
med letom veliko dražje, kot na jugu,
zato naša vina ne gredo za isto ceno.
Naši vinogradniki kraj padajo leto za le-
tom v večjo bedo in stisko. Nekdaj smo
prodajali svoja vina češkim in nemškimi
trgovcem, ki so plačevali še dosti ugodno.
Danes teh trgovcev ni več. Upravičeno
se kaže nezadovoljstvo naših vinogradnikov
ki so v potu svojega obraza delali ter upali,
da se bodo gospodarsko opomogli, pa je
prišlo razočaranje.

Za enkrat je kupčija z vinom skoraj
popolnoma ustaviljena. Vzrok je deloma v
tem, da se mošt še ni očistil, deloma pa
v spekulaciji trgovcev, ki čakajo sprico
obilne letine na padec cen. V naše kraje
prihajajo posamezni gostilničarji, ki skle-
pajo kupčije za lastne kleti in plačujejo
vina slabe kvalitete po 2 Din, 2,50, sred-
nje kvalitete po 3,50 do 4 Din, kvalitetna
vina pa po 5 Din in še dražje. Ta način
kupovanja vina je pozdraviti, ker izklu-

čuje posredovalca. Teh trgovcev pa ni ve-
liko, zato čakajo vina še dalje v sidani
cabi, kar še bolj povzroča gospodarsko
stisko.

Zima je pred duri, soloobvezna mla-
dina pa nima obleke in obutve. Stari ne
morejo kupiti otrokom najpotrebnejših
stvari za šolo, dokler ne prodajo vina.
Kje naj dobe denar, ko nimajo niti za
sol? Vedno leta pesem: »Samo da bi pro-
dali vino!« Denarja ni od nikoder. Kako
naj plača naš kmet davek, če pa nima
najnujnejšega za življenje?

Nase oblasti bi morale zainteresirati
veletrgovce in druge interese za naše
vino. Pa pravici gre glas od ust do ust:
»Dvigajte cene našim prideikom, pripel-
jite kupce za vino, pa bomo radi porav-
nali svoje obveznosti!« Pripeljite mu
kupca, da bo kupil vino povprečno po
4 Din za liter, pa bo tudi on poravnal
svoje obveznosti.

Pet delavcev v valovih Save

Sevnica, dne 12. novembra.

Kakor znano, pripravljajo delavci s
prvim deli za gradnjo mostu čez Savo,
po katerem bo tekla železniška proga
št. Janž Sevnica. Te dni so hoteli napeti
čez Savo železno vrvo, kakršno imajo obi-
čajno brodarji za čolne. V spodnjem Bo-
štanju so pritrdili železno vrvo na bližnji
oreh, ki stoji na bregu Save. S čolnom so
krenili čez Savo. Voda je tu precej dle-
ka, zato je čoln zanašalo. Sredi reke
se je čoln nenadoma prevrnil in vseh pet
delavcev se je znašlo v mrzlih valovih
Save, boreč obupno borbo na življenje in
smrt. Pravijo, da so vztrajali nad dve uri
v vodi, dokler ni prišla rešitev.

Mimoidoči ljudje iz Boštanj, kakor iz
Šmarja so delavcem organizirali pomoč.
Obvestili so oblasti, ki so dobile čoln, s
katerim se je rešilo vseh pet delavcev, ki
so bili že popolnoma izčrpani.

Nova „Aida“

Ljubljana, 13. novembra.

»Aida« znaga vselej, če zapojejo Aida,
Amneris in Radames kot se spodobi.« pravi
Ost v Gledališkem listu. In je povedal
polno resnico s krčmice »Aida« in za vse
majejci »Aida« velja za »Aido« in za vse
opere. Ako se temu »Aida« ne ustreza, je mo-
dro »Aido« pustiti v arhivu.

Ne zadošča, da je n. pr. Ramfis odlični.
»Kot se spodobi, morajo peti in igrati
Aida, Amneris in Radames, pa tudi Amon-
astro in egiptovski kralj morata biti gla-
sovo in igralski na višini. Celo svečenica
za sceno mora polno ustrezati. Skratka,
teh »Aide« je v »Aidi« toliko, da vsem naša
opera danes ne more ugoditi.

Vsa najboljša volja in ves največji na-
por dirigentov, režiserjev in inscenatorjev
ostaneta jalova, ker ni mogoče zadostiti
zgolj besedici »Aida«. Saj sročnja »Aida«
za Ljubljano ni bila premiera in velik del
obistvina je gledal in poslušal že razne
Aide, Amneride, Radamese... In tako ni-
kakor ne more reči to občinstvo: »pa smo
se pomaknili spet malo naprej«, — nasprotno,
lahko rečemo: spet malo nazaj.

Seveda tisti, ki so videli in slišali snovi
»Aida« prvič, so bili očarani po Verdijevi
glasbi. po Ghislanzonijevem libretu, po O.
Šestovi režiji, arh. Franzovi novi opremi,
po vsem paradnem gledališkem aparatu
sploh in po dr. Švarovem orkestru. Zakaj
vse to je bilo sijajno, razkošno, veliko za
naše razmere in za naša sredstva. In zato
je bilo šopkov, ki so jih prinašali brez-
končno po vsakem dejanju, za cel voz, in
bilo je viharnih aplavzov, da se je treslo
poslopje.

Ampak po dveh dejanjih so zabrizgali
tudi protestni žvižgi. Mislili, da so šopki
in žvižganje čisto enako neumestni. Kako
je mogoče šopke naročati za kreacijo, ki
je še ne poznamo? In ali ni molk zgovor,
nejši in zlasti spodobnejši kakor žvižg?
Čemu žaliti pevca, ki dela le z vsem napa-
rom svojo dolžnost? — Igralec in pevec
izvršuje nalogo, ki mu je bila naložena.
Ako jo vrši nezadostno, je kriv le tisti, ki

mu jo je naložil, da si bi moral poznati nje-
govo nesposobnost, da si bi moral vedeti,
da kljub vsi ambiciji šestovemu »Aida« ne
more ustrezati...

Vzlic vsemu: Olge Oljdekopove,
novogangirane dramske pevke, smo bili
veseli. Ne še popolnoma za vse tisto, kar
nam je snovi nudila, nego predvsem za
velike in lepe nade, ki jih nam je zbudila.
Mlada ruska pevka ima za seboj šele prav
kratko operno karjero. Ali ima velik, iz-
daten, v višjih legah krasen organ, dočim
je v srednji in zlasti nižji legi še nedogran.
Njeno petje je vobče zelo inteligentno, pre-
žeto s pristno čustvenostjo in izraza v igri
mnogo temperamenta. Kot Rusinja je odi-
vidno igralski, čeprav še ne dovolj razvit
in ustaljen, talent! V nemirnih kretnjah in
hoji se pretirana, v petju še ne izkorišča
pianov in pianissimov, nego se oklepa for-
tov. V nilekern prizoru, za kateri je žela
zaslužen aplavz, bi dosegla umetniški uspeh
ako bi bila arijo dinamično izpestrila. Vse
v vsem pa je od začetka do zaključka v
naporni partiji odlično vztrajala, ves čas
zanimala in ostavila vtis, da smo ž njo
dobili serozno mlado pevko, ki je vredna
vsega upoštevanja. Toda treba ji je vztraj-
nega učenja, da bo docela ustrezala pevski
umetnosti.

Ker se »Aida« v kratkem uprizaro še z
drugo nositeljico glavne partije, se k osta-
lim kreacijam, kolikor so bile nove, še
povrnemo. Dotlej se morda še to in ono iz-
gladi in izpopolni. Gledališče je bilo na-
tlačeno polno.

Fr. G.

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Sreda, 13. novembra: katoličani:

Stanislav, Nevenka.

DANAŠNJE PRIREDITVE

Kino Matiča: Lisztove rapsodije —

Vee radi muzike.

Kino Ideal: Soba št. 309.

Kino Sloga: Ahasver.

Kino Union: Igra z ognjem.

Kino Siska: Žena, ki ve kaj hoče.

Sadjarstvo in vrtnarsko društvo, preda-
vanje g. ravnatelja Lapa: »Jesen na vrtu«
ob 19 v predavalnici mineraloškega in-
stituta na univerzi.

DEZURNE LEKARNE

Danes: Mr. Leustak, Rošljave cesta 1.

Bahovec, Kongresni trg 12 in Mr. Nada

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Komotar, Vič — Tržaška cesta.

DNEVNE VESTI

— Iz državne službe. Imenovana sta za arhivskega uradnika pri državnem arhivu Vladimir Zorut in za policijskega stražnika pri upravi policije v Ljubljani policijski stražnik pripravnik Josip Skuli; premeščen je po potrebi službe upravno-pisarniški uradnik Luka Velež od sreskega načelnika šmarje pri Jasnah k sreskemu načelniku v Gornjem Gradu.

— Občinske volitve na Ježici. Ker je zakon o mestnih občinah izločen iz občine Ježice južni del te občine in priključuje mestni občini Ljubljanski je odredila banska uprava za občino Ježico volitve občinskega odbora za nedeljo 15. decembra.

ker bi ostalo okrog 500.000 hl neprodanega vina, ki bi se sicer lahko porabilo za žganje. Minister bo poročal o tem vladni, v vinogradniških krogih prevladuje prepričanje, da bo dovoljenje za uvoz grškega grozja razveljavljeno.

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list k. banske uprave državne banovine« št. 91 z dne 13. t. m. objavlja ukaz o sklicanju senata, ukaz o sklicanju Narodne skupščine, razglas o razpisu volitev obč. odbora za občino Ježica, odločbo o sejmških in tržnih pravic v srezu brežiškem, in razne objave iz »Službenih Novin«.

— Razid društva. Podružnica društva »Soča« v Boh Bistrici se je prostovoljno razšla, ker ni posejov za samostojen obstoj.

— Ljubljanski mladi harmonikarji zmagujejo. Po krasno uspelem gostovanju v Savinjski dolini in po naglopu v Ljubljanskem »idu« priredili ljubljanski mladi harmonikarji pod vodstvom prof. Pavla Rančigaja v nedeljo 17. t. m. v Kranju in v Strazhiču velika koncerta, na katerih so sodelovali tudi tamošnji pevski mladinci. Zbor Ljubljanski zbor mladih harmonikarjev je doslej pokazal tako velike glasbene kvalitete, da že upravljeno uči, va med tovrstnimi zbori največji sloves. Na programu imajo izbrane narodne in umetne pegmi, Kranjčani in Straziščani, nudi se vam izredni mladinski koncert. Oddolžite se mladinci!

— Slovenec v Ameriki. V Clevelandu so umrli Mihael Virant, star 44 let, doma iz vasi Rožnik, fara Skočijan pri Turjaku, Leo Mišmaš, star 29 let, Ivana Tomazič, rojena Frank, stara 48, doma iz vasi Gebrovič, fara Hrušica in Lojze Svete, po domače Malnarjev, star 40 let, doma iz vasi Kamnik, fara Preserje pri Borovnici, V Milwaukee je umrl Joža Kambič, star 45, doma iz Seniča.

ELITNI KINO
MATICA
TELEFON 21-24
SAMO ŠE DANES
PREMIERNO KINO

Ljubljana govori, Ljubljana je navdušena,
Ljubljana poslušaj samo **VESELOIGRO**
LISZTOVE RAPSODIJE
VSE RADI MUZIKE
Smeh, sala, božanska godba in ljubezen. — Paul Hörbiger, Karin Hardtova, Ida Wüstova. — Sodeluje berlinski filharmonični orkester. — Predstave danes ob 4, 7 in 9 1/2 uri.

Križarska vojna

španska inkvizicija, Kristus pred Pilatom, prokletstvo in letošnje beganje nesmrtnega žida Ahasverja, ki ga predstavljajo slovit

Conrad Veidt, danes v premieri monumentalnega velefilma »Ahasver« Danes ob 16. 19.15 in 21.15 uri

u kinu Slogi

— Iz banovinske službe. Imenovani so: za primarija banovinske banovine v Sloveniji gradski asistent iste banovine dr. Franjo Radšel, za banovinskega uradniškega pripravnika pri banovinski banovini v Mariboru dr. Jože Zintnik, za banovinskega uradniškega pripravnika pri banovinski banovini v Brezicah dr. Franc Cunderlik; premeščen sta na prošnjo banovinski desinfektor služitelj Jožef Robič od sreskega načelnika v Krškem k sreskemu načelniku v Radovljici in po službeni potrebi banovinski uradniški pripravnik Simon Drobnik kot zdravstveni pomočnik od sreskega načelnika v Radovljici k sreskemu načelniku v Logatcu. Služba prestala po zakonu nadi odslužitve rednega kadrskega roka pomožnemu knjigovodju pri banški upravi Karlu Ključevsku.

— Podaljšanje roka prijav za zgradarje za leto 1936. Finančno ministertvo je podaljšalo rok davnih prijav za zgradarje za leto 1936. do 29. novembra.

— Kongres čebelarjev. Zadnje dni decembra bo v Novem Vrhu kongres naših čebelarjev, ki bodo razpravljali med drugim o sistemu prenosnih uljev, o prevajanju takih uljev po železnicih, o prevoznih tarifah in o zaščiti čebelnih pašnikov. V okviru kongresa bo prirejena poučna čebelarstva razstava.

— 1650 vagonov sladkorja. Sladkorna kampanja v sladkorni tovarni državnega posestva Belje se je pričela 19. septembra in bo trajala še deset dni. Doslej je tvornica predalala okrog 6.000 vagonov sladkorne pese, ostalo ji je pa še 1.000 vagonov. Tvornica bo izdelala 850 vagonov sladkorja. Zaposlenih je okrog 1.000 delavcev. Ta tovarna je doslej izdelovala samo kristalni sladkor, letos je pa začela izdelovati tudi kocke. Ostajška sladkorna tovarna je pa že končalo delo. Priredila je 6.600 vagonov sladkorne pese in izdelala 800 vagonov sladkorja. Zaposlenih je bilo okrog 1.200 delavcev.

— Konkursi in prisilne poravnave. Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani objavlja za čas od 21. do 31. oktobra sledečo statistiko (številke v oklepaju se nanašajo na isto dobo lanskega leta). Otvorjeni konkursi v dravski banovini — (4) v savski — (2) v primorski 1, v drinski — (1) v zelski 1 (1), v vardski 1 (1), Beograd, Zemun, Pancevo — (1). Razglašene prisilne poravnave izven konkursa v dravski banovini 3 (1), v savski 1 (1), v vrbški 1, v drinski 1 (1), v dunavski 2 (2), v moravski — (1). Beograd, Zemun, Pancevo — (2). Končana konkurzna postopanja: v dravski banovini — (2), v savski 2 (1), v vrbški — (1), v primorski 1 (2), v dunavski 2 (4), v moravski 2, v vardski 4 (1). Potrjene prisilne poravnave v dravski banovini 3 (10), v savski 6 (2), v primorski — (2), v dunavski 1, Beograd, Zemun, Pancevo 1.

— Prepoved uvoza grškega grozja? Poročali smo že, da je našel med vinogradniki v naši državi hud odpor proti dovoljenju za uvoz 300 vagonov suhega grozja iz Grčije proti nižnjim carini. Poljedelsko ministertvo proučuje sedaj to vprašanje. Vinogradniške organizacije pravijo v svojih spomenicah, da bi pomenil uvoz grškega grozja hud udarec za naše vinogradništvo.

— Slovenec v Ameriki. V Clevelandu so umrli Mihael Virant, star 44 let, doma iz vasi Rožnik, fara Skočijan pri Turjaku, Leo Mišmaš, star 29 let, Ivana Tomazič, rojena Frank, stara 48, doma iz vasi Gebrovič, fara Hrušica in Lojze Svete, po domače Malnarjev, star 40 let, doma iz vasi Kamnik, fara Preserje pri Borovnici, V Milwaukee je umrl Joža Kambič, star 45, doma iz Seniča.

— Zvočni kino Ideal. PREMIERNO KINO. Danes ob 4. 7. in 9.15 ur! senzacija: FRENCHOT TONE — znan iz filma »Bengali« v kriminalni komediji. SOBA ŠT. 309. Senzacija. Vstopnina 4,50, 6,50 in 10 Din.

— Pojasnilo. V članku »Nepad na mestno vrtnarijo«... objavljenem v petek 8. t. m. je bilo med drugim omenjeno, naj si ljubljanski »soofilci« poiskajo prostor za svoj zverinjak v Senkovem turnu. Iz navedenega so povzeli nekateri čitatelji »Slovenskega Naroda«, da je bil domnevno nepad na mestno vrtnarijo insceniran iz Senkovega turna. Resnici na ljubo Vas prosim, da objavite naslednje pojasnilo: Senkov turn in vsa akcija za povedajo umne reje malih živali v naši državi ni v nikakvi zvezi z ljubljanskimi »soofilci«, kakor bi bilo iz naslova članka »Nepad na mestno vrtnarijo« izhajalo. Članku »Nepad na mestno vrtnarijo« je bil namenjen, da se izkaže, da je mestni vrtnariji na poti Senkov turn, ker se je pisec članka tako prijazno obredil vanj. Imkrej Alfonz, urednik lista »Rejo malih živali«, Senkov turn.

— Jubilejni koledar Družbe sv. Cirila in Metoda se je začel razpošiljati. Koledar ima umetniško izvršeno ovojo, večjo obliko in bogato vsebino. To je za vsakega Slovenca važna zgodovinska knjiga, zato upamo, da kljub splošni denarni krizi ne bo noben zaveden Slovenec koledarja zavrnil, temveč se vsaj z nakupom koledarja oddolžil družbi za njeno valeslužnino 50 letno delo. Oceno te zgodovinsko važne knjige prinesemo naknadno.

— Borza dela v Ljubljani sprejme milinarja za sarko banovino, dva čevljarja, čevljarkega prirezovalca, usnjara in dva krojača.

— Vprico očeta se je ohesila. V vasi Bojaniči blizu Banjake se je v ponedeljek dogodila ohesila Stana Linkovič, mati treh otrok. Pred sedmimi leti se je zaljubila v Alekso Linkovič, ki je služil za hlapca pri njenem očetu. Stana je bila hči edinka in oče je pristal na njeno mo.

Slavni bariton **VANI MARKU** poje v velefilmu »BREZ DRUŽINE«.

— Borza dela v Ljubljani sprejme milinarja za sarko banovino, dva čevljarja, čevljarkega prirezovalca, usnjara in dva krojača.

— Vprico očeta se je ohesila. V vasi Bojaniči blizu Banjake se je v ponedeljek dogodila ohesila Stana Linkovič, mati treh otrok. Pred sedmimi leti se je zaljubila v Alekso Linkovič, ki je služil za hlapca pri njenem očetu. Stana je bila hči edinka in oče je pristal na njeno mo.

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM V 618KI
TELEFON 33-87

Vesela Oskar Straussova opereta **ZENA, KI VE KAJ HOČE**
Lil Dagover, A. Wohlbrück, Maria Belling v gl. vlogah
V dopolnilni Foxov zvočni tedi in film zanimivosti Jadrana
Film predvajamo v sredo in četrtek ob 7. in 9. uri
V petek ob 20. uri za ceno Din 3.— film 20.000 let Sing Sing.
V soboto: **BARKAROLA**

— Otrok pil solno kislino. Mehanik Langenholz iz Trate nad St. Vidom si je večerj pripravil solno kislino za varjenje. Ko se je za hip odvrnil, je njegov enoletni sinček Andrejček pograbil posodo in pil kislino. Otrok se prejeljal v bolnico, kjer so mu izprali želodec.

— 14 letni deček ustrelil 12 letno sestrico. V vasi Borčec na Hrvaškem je 14 letni Jure Kormanik večerj ustrelil s puško svojo 12 letno sestrico Jagico. Deček se je igral s puško, ki se mu je nena krat sprožila in strel je pogodil njegovo sestrico, tako da je obležala takoj mrtva. Višec, kaj je storil, je deček pobegnil iz vasi, toda orožniki so ga kmalu našli.

— Stara črta pod tramvajem. V ponedeljek je prišla v Vlaški ulici v Zagrebu pod tramvaj etarka, ki je zadobila težke poškodbe na glavi, da so onesveščeno prepeljali v bolnico. Policija je mrcala s pomočjo očitov njenih prstov dognati kdo je izklesal se je, da gre za beračico Terenzijo Ploberger iz Kostanjevice pri Litiji, ki je živela zadnje čase v Zagrebu. Očitvidi pripovedujejo, da je sama skočila pod tramvaj.

Iz Ljubljane

— Iz Javna seja mestnega sveta Ljubljanskega. Jutri ob 17. bo v mestni dvorani javna seja mestnega sveta Ljubljanskega. Na dnevnem redu je med drugim odobritev računskega zaključka. Mestne hranilnice za leto 1934 in njegova Kreditnega društva, sanacija bilance Splošne množilezniške družbe za leto 1934 in splošna sanacija SMD, odstop mestnega sveta za kopalske SK Iliriji, razne zamene in odkupi zemljišč itd. Javni bo sledila tajna seja.

Nešto zagovornih odjemalcev smo si pridobili le z dobrim blagom in nizkimi cenami, trikotajo, nogavicami rokavicami i. t. d. pri M. Pirnat, Sv. Petra c. 32. in Poljanska c. 1 (Peglezen).

— Iz Priznanje zaslužnemu gasilskemu poveljniku. Svoči so pripravili prostovoljni gasilci v svojih prostorih v Mestnem domu majbno slavlje na čast svojemu priljubljenemu poveljniku g. Stanku Pristovniku. V navzočnosti vseh gasilcev mu je podelovalnik g. Jakob Sitar v priznanje njegovih zaslug na polju gasilstva in za prostovoljne gasilce v Ljubljani izročil lično spominsko plaketo z lepim posvetilom in mu obenem iskreno čestital h godu. G. Pristovnik se je priščno zahvalil, naglašujoč, da je pa storil samo to, kar je bila njegova dolžnost, a tudi v bodoče bo zastavljal vse sile v prosep prostovoljnega gasilstva.

— Iz Na živilskem trgu je bilo danes na prodaj zopet mnogo krompirja na debelo. Največ so ga pripeljali Dolenjci. Ponujali so ga po 75 par kg. To je zdej stalna cena in kmetje popuste ne neredi. Tudi zeljnatih glav je bilo mnogo. Jurčki sredi novembra na trgu so nedvomno redki, ki bi nas za njo lahko zavladali največji veleposredni posestniki. Seveda pa gobe zdej niso poceni. Prodajajo jih po komadu po 4 do 5 Din.

Tudi sive so se podražile od dinarja liter na 2 Din. Značilno je, da se je grozje celo pocenilo, dočim je bilo prejinja leta ob tem času že zelo drago in ga sploh ni bilo mnogo na prodaj. Letos ga uvažamo iz Sre-ma velike količine. Konkurencija je tako huda, da se je pocenilo na 4 Din kg, dočim je bilo pred dnevi najcenejše uvoženo po 6 Din. Jajca so pa letos tako draga kakor še niso bila. Po dinarju se zde nekaterim gospodinjam tako poceni, da se trgajo za nje. Lepša so po 1,25 Din komad. Kljub temu pa še niso vedno sveža.

— Iz Grečice v tivolskem parku so ostale puste in prazne. Te dni so delavci mestne vrtnarije pospravili cvetice in druge rastline ter jih spravili v tople grede in v zaprte prostore. Tivoli postaja od dne do dne bolj goj in pust ter nima več toliko posetnikov kakor ob toplejših dneh. Tja prihajajo zdaj le še posamezniki, in prvi vrsti pa ljubitelji pitčice, ki postajajo zdej spet vse hvaljejeje za krmo.

— Iz Očala, daljnogledi, barometri, fotoaparati itd. najugodnejši nakup pri Fr. P. Zajcu, izprašanem optiku, Ljubljana, Stari trg 9. — Ceniki brezplačno!

— Iz Zaredi goste megle, ki je ležala večerj ves dan, nad ljubljansko kotlino, je promet v mestu precej trpel. Zlasti so morali paziti avtomobilisti, ki so doma ves dan vozili s prižganimi reflektorji in ni manj tramvajski vozniki. Do večera so imeli tramvajski vozovi v mestu že po 20 in 30 minut zamude, na krožni progi, torej celo krožno turo.

— Iz Filatelisti v Šiški organizirajo podružnico »Ljubljanskega filatelističnega društva«. Na prihodnji sestanek pripravljalega odbora, ki bo v petek 15. t. m. ob 8. zvečer v gostilni »Pri rac« so vabljani vsi filatelisti in oni, ki hočejo to se postati.

KINO UNION — Tel. 22-21 — Danes ob 16. 19.15 in 21.15 PREMIERA
Zabavna, komična in nadvse resnična je ta filmska komedija **IGBA Z OGNJEM**
Paul Hörbiger, Trude Marlen, Elka Brink, Poleg tega Foxov tednik: Zavzetje Aksuma
Predprodaja vstopnic od 11 do 12.30 in od 15. ure dalje

— Iz Davica tudi v ljubljanski okolici. V mestu kakor tudi v raznih krajih na deželi, se je jela že pred tedni širiti nevarna epidemska bolezen davica. Leteva se ponajveč šolskih otrok in so morali ponekod celo prekiniti pouk. V zadnjih dneh se je pričela davica zelo širiti tudi v ljubljanski okolici, tako v St. Vidu, na Ježici, na Viču, na Brezovici in v Medvodah. Večina obolenih otrok leži doma, nekaj pa jih je bilo sprejetih v ljubljansko bolnico.

— Iz Celist Cenek Šedlbauer, ki koncertira v Ljubljani v petek dne 18. t. m. na intimnem koncertu Glasbene Matice Ljubljanske je bilvi celist praške Filharmonije in solocelist praškega radija. Pri nas je sodeloval prikrat kot prvi celist v Ljubljanski Filharmoniji, sicer deluje že od leta 1928. dalje na Glasbeni šoli in v pevskem zboru v Ptuj. Spored, ki si ga je določil za petkov koncertni nastop, mu nudi vse priliko, da pokaže vse svoje tehnične spretnosti in svojo čuvstvenost. Predvsem opozarjamo takoj na prvo ločko sporeda, na Suito v c duru od J. S. Bacha, ki je napisana za čeloso. Koncert se vrši v Hubadovi dvorani. Sedeži po 10, stojališča po 5 Din v knjigarni Glasbene Matice.

— Iz Predavanje. V četrtek dne 14. t. m. priredi podružnica DJO Ljubljana-mesto predavanje v društvenem lokalu, Rimska c. 19, ob 8. uri zvečer s temo: »O racio-nalizaciji osebnega dela in uspeha«. Članstvo in vpeljeni gostje vabljani!

— Iz Naša najboljša operna perka gospa Zlata Gjunjenac poje v nedeljo dne 17. t. m. dopoldne ob 11. uri v filharmonični dvorani naši mladini. Na sporedu ima skoro izključno le pesni s spremljevanjem klavirja in naše literature. Spremlja jo kapelnik Stritof, uvodno besedo pa govori skladatelj Adamč. Koncert je prvi v ciklu letnih mladinskih koncertov Glasbene Ma-

lice in je namenjen predvsem šolski mladini. Spored, ki volja obenem kot vstopnica, se dobi od danes naprej v knjigarni Glasbene Matice. Mladina, ne zamudi redkega užitka!

— Iz »Skandal pri Bartlettovih« (Vzorni soprog) izvrstno Hopwoodovo veseloligro, ki je dosegla pri obeh dosedanjih uprizoritvah senzacionalen uspeh, ponove v šentjakobskem gledališču v soboto 16. in nedeljo 17. t. m. ob 20.15. Pikantra veseloligra je tako zabavna da obiskovalci niso prišli iz smeha. Ker je bila tudi zadnja predstava popolnoma razprodana in je odšlo mnogo ljudi brez vstopnic, naj kupi cenjeno občinstvo vstopnice že v predprodaji. V nedeljo ob 16.15 se uprizori na splošno željo kot dopoldanska predstava Govekarjeva ljudska igra s petjem »Leot-onarji«.

— Iz Ljubljanski komorni kvartet, ki nastopi prvič letos na javnem koncertu v ponedeljek dne 18. t. m., igra prvič v Ljubljani Stamiczev godalni kvartet v b duru. Dalje izvaja Schubertov kvartet d moll in Čajkovskega op. 11. Kvartet je v svoji prvotni sestavi že večkrat nastopil pred našo javnostjo, žel pa tudi velike uspehe v Mariboru in Beogradu pa tudi na mednarodnem festivalu v Firenzi. Tvori jo ga člani Pfeifer, Stančič, Šušteršič, ki delujejo v kvartetu že od vsega početka in so vsi trije bivši gostje ljubljanskega drž. konservatorija, šole prof. Šlaisa. Čelista Rajdeta pa je letos zamenjal gospod Müller. Vstopnice po običajnih koncertnih cenah v knjigarni Glasbene Matice.

— Iz Viktor de Kowa je spet med nami. Jutri ob 14.15 dalje bo ZKD predvajala film »Ljubezen mladega izumitelja«. Film je nadvse zabaven in znani umetnik Viktor de Kowa se ni bil nikdar tako dober, kakor je v tem filmu. Njegova kreacija je nekaj izrednega in, kdor si ogleda ta film, se mo- smeja in od srca razveseljuje. Obiskovalci tudi opozarjamo, da služni denar, ki ga dobi ZKD pri svojih filmskih predstavah, prispevi naših vasi in ljudskim knjižnicam.

— Iz V petih urah vse najvažnejše družbne plesne se naučijo edino v plesnem zavodu »JENKO — KAZINAC Zvezda«. Informacije vsak dan od 11.—13. in 15.—19. ure.

— Iz Požar na Rudniku. Davi okrog 4. je izbruhnil na Rudniku požar v dvojni lo- zolou posestnika Ivana Dremelja, ki stoji ob državni cesti. Na pomoč so prihajali domači gasilci in gasilska četa z Barja, ki so ogenj pogasili in preprečili, da se ni razširil na slamo kriti pod hišo v bližini. Gašenje je bilo precej naporno, ker je primanjkovalo vode. Kozolec je skoraj popolnoma zgorel in z njim vred precej slame in sena. Dremelj ima okrog 20.000 Din škode. Ogenj je bil podkranjen.

— Iz Ponizna prošnja. Stanovniki hiš ob Dolenjski cesti se obračajo na tramvajsko upravo s ponižno prošnjo. Cesta na postajališču pred mitnico je vedno tako blatna, da se ljudje udirajo do gležnjev in si vseh kar ne upajo čez njo do tramvaja. Ali ne bi bilo mogoče cesto okrog postajališča tlakovati? Stroški bi bili malenkostni, stanovniki hiš ob Dolenjski cesti pa tramvajski upravi zelo hvaležni.

Naše gledališče

Drama
Zatetek ob 20.
Sreda, 13. novembra: Koko mihogasilci.
Red A.
Četrtek, 14. novembra: Direktor Ompa.
Red Četrtek.
Petek, 15. novembra: Bratomor na Meta-vi. Gostovanje v Celju, Ljenu.
Opera
Zatetek ob 20.
Sreda, 13. novembra: Madame Matombe.
Red Sreda.
Četrtek, 14. novembra: Madame Butterfly.
Red B.
Petek, 15. novembra: zaprto.
Sobota, 16. novembra: Netopir, Ljenu, Globoko znižane cene od 30 Din navzdol.
Nedelja, 17. novembra: Adla. Debut gđice Karene. Ljenu.
Pred sodiščem
— Vsa vaša trgovina je slonela izključno na človeški neumnosti. Rad vam verjamem, da ste poslovali na debelo.

MALI OGLASI

beseda 0.50 para, davek Din 3.—, beseda 1 Din, davek 3 Din, preklici

Za pismene odgovore glede oglasov je treba priložiti znamko — Popustov za male oglase ne priznamo

RAZNO

Beseda 50 par, davek 3.— Din Najmanjši znesek 8 Din

PRODAM

Beseda 50 par, davek 3.— Din Najmanjši znesek 8 Din

HUBERTUS
moški in damski nepremočljivi, 250 Din, otroški s kapuco 145 Din. trenčkot impregniran samo 420 Din, pumparice od Din 48.— naprej dobite pri Presker ju. Sv. Petra c. št. 14 74

KAVARNA STRITAR vsak večer koncert, salonski orkester, pevačice. 76/L

PES. mlad erdejerter, angleške pasme se je zatekel, dobi se pri Ciglič, Mestni trg 11 I. nadstr. 3194

RAZPIS.

Občina Jesenice, srez Radovljica, razpisuje glavno pragmatično mesto občinskega delovodje. Šolska izobrazba: pravnik z vsemi predpisanimi teoretičnimi izpiti; prednost imajo oni, ki imajo že upravno prakso vodsko strokovno izobrazbo. Varnostna Din 10.000.— z državnim strokovnim izpitom in eventualno še knjigo. Pravilno kolkovane prošnje, opremljene s listinami po čl. 7. in 8. uredbi o občinskih uslužbenicah, je vložiti tekom enega meseca po objavi tega razpisa pri upravi občine. Občina Jesenice, dne 12. novembra 1935.

Makulturni papir

proda
uprava »Slovenskega Naroda«, Ljubljana, Knaflijeva ulica št. 5

Inserirajte v našem listu!!

900 LITROV dobrega evička iz Krškega proda Alojz Škol-lane. Stojice 54 p. Ježica 3198

ZMAGA NA VSEJ ČRTI!

CIMEAN

robni kamen je izgubil zadnje pozicije!

Golia: Bratomor na Metavi

Izvirna drama iz kmetiškega sodobnega življenja je žela uspeh

Ljubljana, 13. novembra.

Pavel Golia je naš najplodovitejši dramatik. Ze dolgo nas razveseljuje vsako sezono z novo svojo igro. Kot vodilni motiv prepleta vse njegove igre vedno plemenita tendenca: vzbujati človekoljubje, čut za pravico in resnico, za boljše ureditev sveta in življenja.

Prva Goliaeva ljudska žaloigra »Bratomor na Metavi« je po svoji obliki in vsebini delo, ki bo zelo dobrodošlo tudi manjšim podeželskim odrom. Saj je dejanje iz resničnega življenja na kmetih, iz problema, ki je zmerom aktualen in ki se prepogosto rešuje pri nas in po vsem svetu nasilno. Vsak čas čitamo o krvavih konfliktih sinov, ki se potepajo za nasledstvo in gospodarstvu domačije. Tudi Golia je postavil na oder kmetiški grunt ustvarjen po delu dedov ter visoko dvignjen po skrajnih žrtvah in mukah očetovih. Ko je moral oče še mlad umreti, je ostavil modro in marljivo vdovo ter dva sina. Starejši krepki Andrej, veder podjeten, delaven, ves tople in solnčen značaj, mlajši Aleš pa mračen slabik, ki omreža mater in ljudi, med njimi celo župnika, edino s svojo hlinjeno bogožurnostjo, resnično skopostjo in neprosto voljo. Andrej dela za dva tri hlapce, toda veseljak je, razsipnik, ponosnjak in ženskar; Aleš pa je »vzoren krščanski mladenič«, ki se kakor kuge izogiba krme in pijače, se boji deklet, hodi vsak dan k maši, ob nedeljah tudi k litanijam in je župniku uslužen kakor rojen cerkvenik. »V Bogu in za Boga živim!« pravi Aleš sam sebi.

Mati se v svoji modrosti nagotuje k starejšemu Andreju, a se vendar boji njegove lahkomiselnosti; župnik in svak Ambrož pa ji prigovarjata za Aleša. Ker se pojavi med bratoma se zapeljuje ženska, sosedova v ljubezničenju že izvešana Metka, se vnaane med bratoma borba za grunt in za dekle.

Ze naslov nam pove nadaljno vsebino žaloigre: Aleš ubije Andreja in časno navidezno osvoji grunt in dekle. Sučaj pa razkrije zločin, Aleša odvede v ječo, a mater zadene kap, ko se zave svoje zaslupljenosti do nesrečnih sinov. Svoje posvetbo pa pred smrtjo podari vaškim brezdomcem, vsem, ki so brez zemlje in lastne strehe. Pohlep po zemlji je izval zločin, zato naj bo posled last revežev, ki naj jo obdelujejo v slogi in medsebojni ljubezni.

Golia je postavil svojo žaloigro na nedoločeni slovenski kraj Po dekoracijah pa bi sklepali, da je mislil na Gorenjsko. Zamislil si je menda sodobno kmetiško hišo, kjer je doma pač tudi literatura, čeprav je soba opremljena še po starem in s slikami na steklo. Vsi ti kmetje pač čitajo knjige in dnevnik, zato je njih govorica, uporabljanje prispodob in fraz pod uplivom mestne in književne slovenščine. Dejanje teče naravno, a tehnično manj srečno je, da nastajajo včasih med prizori pavze in ostaja oder prazen.

Značaj so bolj tipizirani kakor razvijani in gledani z vseh strani. Stric Ambrož je vzgled teaterskega hudobca, maščevalnega propaleža, ki Aleša, že pripravljene na zločin naravnost pahne v krvavo dejanje. Da se ta beštija končno obesi, je teško verjetno. Aleš je očividno patološki tip, in že njegovo vedenje do Metke izdaja po vsem fiziološke motnje. Da bi moral, ki je izgubil uro ob svojem zločinu, ne šel šest mesecev iskat to uro in zakopat svoje žrtvo, je menda takisto teško verjetno. In baš ta ura, ki je obležala umorjencu na prsih v pečeni jami, je teaterski rekvizit, ki razvija dejanje in razkrije zločin. Da se je Aleš župniku izpovedal svojega zločina je tipično: tud: dolenski Mali se je po umoru žene izpovedal in šel celo k obhajilu. Ali župnik je moral Aleša vendar tudi vprašati, kam je vrgel truplo in ali ga je pokopal. Aleš je tudi Ambrožu povedal, da je izgubil uro: pa niti Ambrož je ni šel iskat...

Lep značaj je Andrej, ki si je pri vojaki in po svetu pridobil širokogrudnost, višjo kulturo in si utrdil ljubezen do domačije.

Ko zagovarja svojo upravičenost do nasledstva govori krasno, a ne kot kmet, nego kot izurjen advokat. Čas med tem govorom in umorom pa je vendarle prekratek.

Izvrstno pogojen tip sodobne spekulativne kmetiške punce je Metka. Da pa pripoveduje, nevprišana, baš Andreja, ki ga hoče pridobiti, o svojem prvem padcu, je več kot čudno! O drugih pomislekih govoriti nimam prostora.

Žel bi, da bi dal avtor igri tudi jezikovno in izrazno realistično pravilen značaj ali pa jo označil tudi zunanje kot meščansko inficirano dognanje. Igra je dramatična novela, ne pa tragedija, ki kaže padec etičnega borca v konfliktih po lastni tragični krivdi. Zavraten zločin iz lakomnosti in ljubosumnosti ni tragičen, nego le žalosten. Da je mogoče sprejeti idejo kolektivnega gospodarjenja na gruntu po revežih, (ki bi v resničnem primeru pobili drug drugega) le za literaren, temen simbol, je čisto jasno.

Sokolstvo

Uspešno delovanje sokolske župe Kranj

Jesenice, 12. novembra. Stedec sokolskim načelom in navodilom vodstva goji gorenjsko sokolstvo smotre, no vse panoge telesne vzgoje. V večini v župi včlanjenih društev se poleg telovadbe na orodju goji tudi smučanje, lahka atletika razne igre, plavanje in tabornjenje. Kljub temu da se goje te vrste telesnih vaj v veliko večjem obsegu, kakor doslej, pa telovadba na orodju pri večini društev ni trpela, pač pa celo napredovala, ker ima sokolska župa Kranj poleg večjega števila smučarjev in lakotletov tudi večje število telovadcev kakor kadarkoli prej med njimi tudi vrhunske, ki bodo lahko z velikim uspehom tekmovali za slovensko sokolsko prvenstvo ter na mednarodnih telovadnih tekmah in olimpijadi.

V soboto popoldne se je vršila v Sokolskem domu na Jesenicah dobro obiskana seja tehničnega odbora sokolske župe Kranj. Župni načelnik g. Vinko Beznik je poročal o prireditvah v letošnjem poletju. V župi je bilo 15 društvenih predstavnih tečajev, ki jih je obiskovalo 299 udeležencev. Župnih smučarskih tekem v Škofji Loki se je udeležilo 167 tekmovalcev in tekmovalk. Na župnem zletu v Kranju je nastopilo na župnih tekmah 256 tekmovalcev in tekmovalk, na javni telovadbi 2486 telovadcev in telovadk. Udeležencev zleta bogdarskih Junakov je bilo iz kranjske župe 66, nastopilo je pa

Režiser C. Debevec je dal predstavi zunanje in notranje vso svojo skrbnost in spretnost: gostilna pa je imela nevaški pogled in začetni prizor 3. slike z lično brezovno ograjo in z romantičnim alpskim ozadjem je bil vreden fotografija za preletno pokrajinsko razglednico. Vzrok: nedostatek primernega kulisa.

Mater Nežo igra ga Marija Vera odlično kakor vse matere toplo, naravno in z jasno dikcijo, toda bolj damsko, zlasti pred svatbo v črni svileni toaleti, vsekakor pa z močno dramatično v zaključnih prizorih Andreja, vedrega veseljaka in rojenega gospodarja, daje g. Levor nad vse prikupno in na vse strani zmagovito: najtežjo vlogo zahrbtnega hinavca Aleša pa odigra g. Kralj s čim večjim uspehom. Spekulativno zapeljivo Metko igra ga. Mira Danilova živo in v zlic neznačajnim potezam dosledno simpatično. Prav realističen župnik je g. Gregorin, komične osebe učitelja, Anzija in Anzjeljke so zelo posrečene kreacije g. Sancina. Daneša in Rakarjeve, g. Plut je epizoden kmet, g. C. Debevec pa orožnik, ki razkrinka zločinca. Izvrstno podaja zapeljivca Ambroža g. Skrbinšek, ki je v takih ulogah vselej resničen do zadnje ničnosti.

Predstava je žela živo zanimanje in polno priznanje. Fr. G.

Išče se dalai-lama

Ze dve leti iščejo naslednika poglavarja lamaistične cerkve, pa ga ne morejo najti

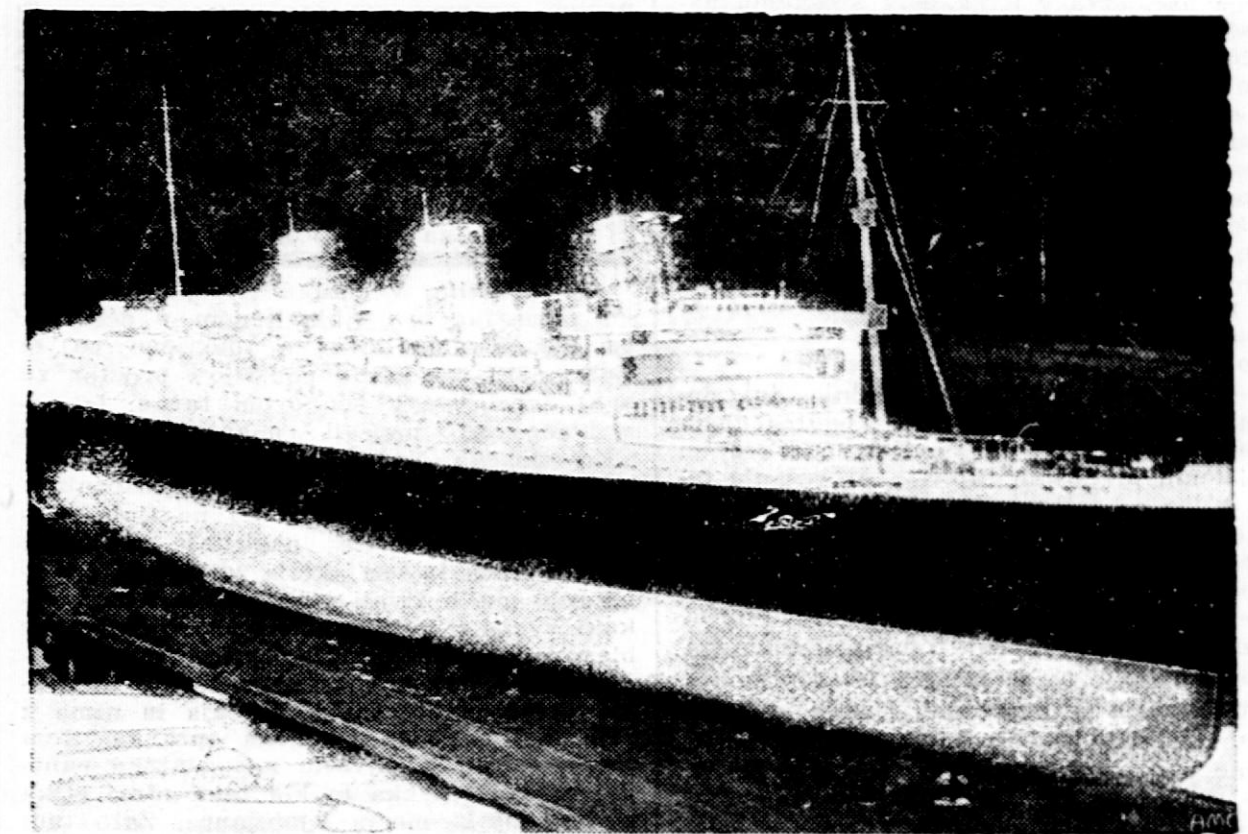
Dve leti sta že minili po smrti duhovnega in posvetnega vladarja Tibeta dalai-lame.

lame, pa še vedno niso našli njegovega naslednika. Mistični obredi, združeni z iskrenjem novega vtelesenja dalai-lameove božje duše, se nadaljujejo. Za zastopar ver-skih obredov se pa odigravajo prozaičnejši, toda tem važnejši dogodki. Bije se boj za oblast nad dežem, ki bo priznan za novo Buddhom vtelesenje, srdit boj za vladno nad Tibetom. Naslednik dalai-lame mora biti deček, rojen baš v trenutku, ko je poglavar tibetske cerkve izdihnil in pri katerem se da tudi po izvestnih drugih značih sklepati, da se je vanj preselila dalai-lamova duša. 90 takih dečkov, ki prihajajo iz poštve za ožje volitve, so zbrali zdaj v Lhasi, v tem zagonetnem še nedavno glavnem mestu Tibeta. Ni pa še znano, ali bodo našli med njimi tako dolgo iskanega naslednika dalai-lame.

Po daljšem bivanju v Tibetu sta se vrnila ameriška učenjaka A. S. Vennay in C. Suydam Cutting, ki pravita, da je borba med lami za vpliv na vzgojo naslednika dalai-lame, baš sedaj na vrhuncu. V to borbo je posegel zadnje dni tudi najvišji dostojanstvenik lamaistične cerkve taš-lama, ki je bil pred leti zaradi zarote proti dalai-lami izgnan iz Tibeta in je živel doslej v izgnanstvu na Kitajskem. Taš-lama je star zdaj 56 let in se še ni odrekel castihlepnosti, ki ga je spravila nekoč v nemilost. Zdaj izjavlja, da je on edini poklican nastopiti kot prvi svetovalec za mladoletnega novega dalai-lamo, kar pomeni praktično prevzeti vladno nad Tibetom do polnoletnosti novega dalai-lame in imeti vpliv nanj tudi pozneje. Taš-lama se je že napotil v Tibet, kjer bo odločilno posegel v borbo za vladno nad Tibetom.

Telefon na širnem morju

Potniki I. razreda, ki se bodo peljali preko Atlantika z novim angleškim parnikom »Queen Mary«, ki nastopi svojo prvo pot čez morje v maju prihodnjega leta, bodo lahko iz svojih kajut telefonirali, kamor bodo hoteli. Pa tudi potniki II. razreda, ki v svojih kajutah ne bodo imeli direktne telefonske zveze, bodo lahko telefonirali na vse strani, saj je na novem orjaškem parniku vse polno telefonskih celic. Telefoniranje na parniku »Queen Mary« bo nekaj tako vsakdanjega, kakor je v katerikoli evropskem mestu. Zvezo boš lahko dobil ob vsakem času, kajti radioaparati na parniku bo-

do v stalni zvezi z radiopostajami na kopnem. Štiri velike oddajne postaje na parniku bodo ves čas vožnje v zvezi z evropskimi in ameriškim radiopostajami.

Tudi za zabavo potnikov s pomočjo radia je na novem angleškem parniku v polni meri poskrbljeno. V salonih in drugih prostorih bodo lahko potniki poslušali istočasno tri radioprograme. V ta namen bodo imeli na razpolago 38 zvočnikov. Na drugi strani so pa na parniku mikrofoni, da bodo oddajali s parnika koncerte za angleške in ameriške radiopostaje.

Tako delajo drugod

Sedemnajst let že živimo v skupni državi in v svojo stvarnost moramo priznati, da smo zapravili vsa ta leta skoraj izključno z brezplodnim prekanjem in politiziranjem, na gospodarskem polju je pa delo počivalo. Zdaj se nam to vedno bolj otepa, zdaj vidimo, koliko smo zamudili in kako težko bo to popraviti. Drugod po svetu pridno delajo in napejajo vse sile, da bi čim prej premagali težke posledice svetovne vojne, pri nas je pa baš narobe. Za v zvezi z nam lahko služila bratska Češkoslovaška, ki se je zlasti na gospodarskem polju lepo organizirala in konsolidirala, gleda pa tudi v Lodočnost in išče pri-

Jatelj tam, kjer jih lahko najde in od koder lahko pričakuje pomoči v najtežjih časih.

V nedeljo bo praznovalo češkoslovaško vojaško letalstvo velik praznik Armadi, je bilo svečano izročenih 15 novih letal, kupljenih z denarjem iz narodne letalske zbirke. Ta zbirka, v katero se stekajo prostovoljni prispevki vsega prebivalstva, je omogočila nakup 15 novih modernih letal in nedeljska svečanost je postala mejnica v razvoju češkoslovaškega letalstva, ki lahko mirno zre v bodočnost, saj ima za seboj vse prebivalstvo. Tako delajo drugod, mi pa kakoma, da nas bo nekdo drugi potegnil iz težkih razmer, v katere smo zašli v veliki meri tudi po lastni krivdi.

Celzijev toplomer

Celzijev toplomer je postavil ničlo k točki mraza, 100 pa k točki vreje vode. Prvotni toplomeri, ki jih je rabil švedski učenjak Anders Celsius, so pa imeli 1000 pri točki mraza, 0 pa pri točki vreje. Celzijevi dnevniki, ohranjeni v observatoriju v Upsali, imajo beležke o poskusih, ki jih je delal ta učenjak s takimi toplomeri. Skala, kjer je bila ničla točka mraza, in 1000 točka vreje, se je pojavila leta 1747 na toplomeru, ki nosi ime svojega izdelovalca optika Elstströma. Tak toplomer je prvi izdelal znani švedski botanik Linne. Ze leta 1745 ga je razkazoval v senatu univerze v Upsali in ga opisal v pismu Savagou, čes, da je sam prvi skdel, nil izdelati toplomer, kjer je točka vreje 1000, točka mraza pa 0.

Kmalu se je razširil Lineev toplomer, ki je bil nazvan švedski, toda njegova skala se je še vedno nazivala Celzijeva. Morda je tu plivala asociacija kratice C rabiljene za centigradno skalo, z začetno črko imena Celsius, o katerem je bilo znano, da je delal poskuse s toplomerom

centigradne skale. Pri tem je pa pozabilo na to, da je bila na prvotnem Celzijevem toplomeru skala obrnjena.

Abesinski koledar

Abesinija je menda edina država na svetu, ki ima še koledar s trinajstimi meseci. Takšnega koledarja bi se najbrž nikjer ne branili tisti, ki dobivajo mesečno plačo, saj bi edino tako prišli do stalne trinajste plače. To je prastara dedščina po Egiptu, Stari Egipčani so si bili namreč razdelili leto na 12 mesecev po 30 dni, ostalih pet dni so pa porazdelili v koledaru kot posebne praznike brez datuma. Ko je pred dobrih 1500 leti Abesinija prevzela iz Egipta krščanstvo v koptičnem izročilu, je prevzela tudi egiptski koledar v glavnem zaradi praznikov. Toda onih pet dni so vzeli skupaj in napravili iz njih kratek trinajsti mesec.

Abesinsko leto se deli enako že od tistih časov. Novo leto se začenja v Abesiniji ob koncu deževne dobe, 12. septembra. Če pomislimo še, da si slede potem meseci po 30 dni, res ni mogoče, da bi se Abesinci s svojim koledarjem ujeli s katerikoli drugim narodom na svetu.

Lion Feuchtwanger:

79

Žid Süß

Roman

13.

Pred prestrašenim, osumljenim Süssom se je nejevoljno zvijal rabbi Gabriel. Debeluhati mož je sedel tu mračen s tremi ostrimi navpičnimi brazgotinami na čelu. Govoril je v skupin starofranških, izrazitih, groznih besedah.

Otroku so torej prišle na uho zle, glodajoče vesti. Otroku ni izpregovoril, pač je pa očito izgubil mir, vznemirljen je. Süß je vprašal plaho in prestrašeno: — Kaj naj torej storim? In rabbi Gabriel je odgovoril z osornim glasom: — Tu besede in zavijanje nič ne pomagajo. Mora se otroku pokazati. Dati mu mora priliko, da bo mogel čitati v njegovem obrazu. — je pripomnil porogljivo, — v njem odkrije otrok več, nego on, rabbi. Menda najde v Süssovem obrazu več, nego mero, kožo in kosti.

Ko je ostal Süß sam, je bil kakor na valovih, ki so ga dvigali visoko in metali zopet nazaj. Dvignjen je bil s temelja in metalo ga je sem in tja. Pri tem je bil pa že od začetka v dnu duše odločen. Na nevarna in posmehljiva zahteva se mu je zdela v globini duše kot znamenje in velika, težko pričakovana svetloba.

Napotiti bi se moral k otroku, mu pokazati svoj čisti in zareči obraz. Da je prišla taka potreba baš zdaj, to je moral biti tudi za največjega skeptika migljaj in znamenje. On ni podlež, gotovo ne, stopi lahko pred vsakega in vsak čas in če je res bog v nebesih, ki pregleduje in vodi knjige ter izdaja menice lahko on, Süß, ostane miren, ni se mu treba bati primanjkljave in dolgova. Toda če naj se zdaj pokaže otroku — tak otrok ima posebne oči, vidi samo rože in jasno nebo, on nima pojma o zamotanem človeškem ravnanju in tako bo videl morda madeže in nesnago tudi tam, kjer se zde našemu človeku srce in roke znosno čiste. In če so že prišle njemu na uho vesti, in če se že vnaprej poln strahu in bojazni, je gotovo priporočljivo, da se znova temeljito očisti, predno odide k njemu.

Hodil je sem in tja krepki stisnjenih ustnic in visoko dvignjenih ramen. On ni mož, ki bi doprinalaš žrtve. Darila razdaja na vse strani, ker je radodaren in ker je velik gospod in kavalir. Toda žrtve? Tudi njemu še nihče ni doprinesel žrtve, v življenju gre ješko na ješko in kladivo na nakovalo, dokler se pa boji in ima mehko srce, mora ostati spodaj in molčati, ko mu drugi pljujejo na glavo. On se ne boji, ni ga strah mrmrajoče sodre, ne boji se niti drznih velikih gospodov, niti parlamenta, niti boga, če sploh je. Vendar, doprinesiti žrtve v tem primeru, to bi bila dražnja.

sladka bolest. Lahko bi stopil pred otroka ves bel in niti oko, ki je vajeno samo rož in jasnega neba, ni ne moglo najti na njem nobenega madeža.

Toda kaj vse bi izgubil, če bi doprinesel to žrtvi! To je nezmislil, politično vzeto je to prava blaznost rešiti Jecheskele Seligmanna samo zato, da prežene nekaj mračnih misli iz otroške glave. Pripravil bi se ob možnost ženitve s Portugalko, pripravil bi se ob plemiški naslov in ob velik kos trdnih tal, na katerih stoji. Ne, ne! In čeprav je to morda migljaj in znamenje, se ne more tako ukloniti, zaradi otroške kaprice ne bo zavrgel vsega, kar si je tako težko priboril.

Toda v dnu srca je vedel, da bo to storil. Vedel je to v dnu duše takoj od trenutka, ko je zagledal rabbi Gabriela. In branil se je na vsa moč tega, da bi se mu nekatere meglene predstave, ki so znova stopale predenj, ne izpremenile v preveč privlačne podobe. Predstave, kakršne bodo odslej imponirale vsemu židovstvu, kako ga bodo slavili in povzdigovali po vsej Evropi, ko prvega žida v rimski državi, kako stori edinstveni in najslavnejši čin s tem, da bo on, edini žid izrgal vsemu krščanskemu svetu smrti zapadlega človeka.

Take nečimerne in s ponosom navdajoče predstave so vstajale v njem tako, da si je nazadnje še sam le s težavo mogel misliti vso zvišenost in

veličino tako požrtvovalne odločitve.

Drugi dan je odšel k vojvodi. Ni delal toliko ovinkov, kakor sicer, ni se vedel tako suženjsko, prosil je odločneje. Naglasil je, da ni v skladu z vojvodovim dostojanstvom, če bi kar tako brez ugovora prepustil Esslinžanom žida, ki je njegov državljan. Poleg tega bi trpela tudi njegova, Süsova, avtoriteta, če bi ga lahko zasmehovali in zaničevali.

Vojvoda ga je srdito nahrulil, čes, naj ga pusti pri miru s svojimi bedastimi židovskimi storitvami, da ima zaradi njega že dovolj sitnosti s parlamentom, da je razkričan po vsej državi kot prijatelj židov, a zdaj naj on, Süß, diži jezik za zobmi. Toda Süß se proti svoji navadi ni dal odpraviti, ne da bi dosegel svoj cilj. Ni se ustrašil, temveč je začel kupiti razlog na razlog navzlic temu, da ga je vojvoda znova nahrulil. Prosil je, naj vsaj posluša mnenje Johanna Daniela Harpprechta, prvega pravnika v deželi, o kompetenci esslinškega sodišča, če naj on, Süß, nadaljuje svoje naporno in nevarno delo za vojvodo. Če bodo esslinški meščani še nadalje tako slabili njegovo avtoriteto z napadi, bi moral najpompnejše prositi, naj ga vojvoda oprosti vseh dolžnosti.

Karel Aleksander je srdito zarjul, naj se pobere.

Süß je z zadovoljnim nasmehom odšel. Vedel je, da je to gola fraza, da se bo vojvoda drugi dan delal kakor da se ni nič zgodilo. Karel Aleksander ni

mogel ostati brez njega, moral se je udati, moral je storiti to njemu na ljubo. Sporčil je torej se istega dne rabbi Gabrielu, da je skoraj že dosegel osvoboditev Jecheskele Seligmanna, bil je ponosen in pobahal se, je, kako težko breme sprejema za to stvar nase. Ta čas, ko je obširno in bahavo razlagal to presenečeno molčecemu kabalistu, je naenkrat planil v kabinet vojvoda na povratku z vojaške parade v krasni uniformi z zvezdo in trakom. Ali je bilo naključje, da se je srečal z magom? Ali je pa zvedel za njegovo navzočnost in je hotel to storiti kakor takrat v Wildbadu? Naj bo že kakorkoli, zdaj je bil tu in ves kabinet je bil poln njegovega sijaja in dostojanstva. Kakšne ovinke pa dela? — je zakričal na maga s prisiljeno veselostjo. Ali pa sploh neče sestaviti horoskopa neobrezanemu? Süß je pojasnjeval, dopovedoval. Gre za horoskop o ženah, o tem je pisal stricu že opetovano in rujno. Poslal mu je sicer samo eno pismo, ki je v njem mimogrede omenil vojvodovo željo in vprašal po stricovem mnenju. Toda rabbi Gabriel je vedel, za kaj gre. Vendar je pa molčal. Zrl je vojvodi v vprašujoči, nenadoma zmračeni obraz in molčal. Karel Aleksander je začel znova in vprašal je z isto prisiljeno veselostjo, ali so njegove pustolovščine z ženskami in v kakšni zvezi z usodnim koncem, ki mu ga je napovedal, ali boljše rečeno zamolčal.